

Ensenhador

paginas 2 a 6 :	Lo mot del president.
pagina 7 :	Crida a candidatura al CA de l'IEO.
paginas 8 - 9 :	De Destacar : Teatre pels joves dins Gard.
pagina 10 :	IEO Edicions soscripcion per la Plega.
pagina 11 :	Zo Mai ! en Losera.
pagina 12 :	<i>La Dimenchada de prima</i> dins lo Var
pagina 13 :	Venon de crebar l'uòu : Alba d'Occitania de Joan Bodon
pagina 14 :	Concors de novèlas

© fòto D. MIR

Lo mot del president

Disc Maria Roanet

Contra corrent la trocha nada

Ed. Ventadorn 1975

M'auriá agradat de començar aqueste mot per una bona novèla mas l'actualitat m'obliga a o far amb una trista, la despartida, dimenge 25 de genièr, a unes 89 ans, de Maria Roanet. Se l'escritura en francés li valguèt una cèrta celebritat e una reconeissença mediaticas, cal pas desbrembar que, primièr, s'interessèt prigondament a la cultura occitana, publiquèt en occitan *Dins de patetas rojas* a las edicions de l'IEO (1975, reeditat per Letras d'òc en 2012) e se faguèt conéisser per una produccion discografica pro importanta entre 1973 e 1982, entre d'autras amb de cançons per la mainada (*Als enfants d'Occitania*, 1979). Partejant sa vida amb Ives Roqueta, consacrèt sa vida a la defensa e l'illustracion de l'occitan e de sa cultura. Sa despartida daissa un grand void ; son òbra, ela, demorarà.

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO

Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

11 carrièra Malcosinat/rue Malcousinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE

www.ieo-oc.org

Ara que sòrt aqueste novèl numèro dels nòstres Ressons ven de s'acabar l'eveniment màger qu'es la Dictada, bèl exemple d'animacion panoccitana en favor de la nòstra lenga. Es d'esperar, qu'al delà del plaser dels participants e de la jòia del promotors per lo succès obtengut, la lenga siá estada renduda visibla en defòra dels nòstres cercles mai o mens redusits. Nòstre combat, a l'IEO, es la subrevida d'una lenga mai que millenària sus lo territòri que la vegèt nàisser e se desvolopar e ont la volèm pas veire desaparéisser. Aquò passa per sa socializacion - o, puslèu, malurosament, sa resocializacion - e sa revernacularizacion, valent a dire sa revitalizacion coma lenga d'usatge per totes los mejans possibles. Segur que nos cal de politics lingüisticas dignas d'aquel nom e, amb los pauques mejans qu'avèm, ensajam d'i trabalhar, en associacion amb los autres actors de la defensa de l'occitan e, tanben, de las autras lengas. Mas, se nos cal ben èsser presents sus aquel terren, tot s'i farà pas e, primièr, se volèm salvar la lenga, nòstra primièra responsabilitat es de la parlar e de la transmetre per totes los biais possibles, comprés lo mai important, la familha. Ne va d'una coeréncia individuala e collectiva. Solide que disi pas ren de nòu mas cresi qu'o cal repetir tostemps e afortir de longa e, coma se ditz tan sovent, una lenga se pèrd quand los que la sabon parlar la parlan pas mai e la transmeton pas. Pensem-i e mostrem-nos a la nautor de las nòstras exigéncias. Aquesta question, la de la socializacion e de la transmission la volguèri al còr de l'accion de l'IEO e, dins lo burèu, que i aja volgut consacrar una vicepresidéncia es pas simplement anecdotic, ni mai mèrament simbolic. De cap de biais.

L'accion cap als joves

Evidentament, dins tot aquò, i cap la fundamentala question de la transmission cap als joves e entre los joves que, sens aquò, i aurà pas ren. A aquel prepaus, la tras qu'interessanta e importanta experiéncia de l'IEO de Gard, qu'Estèla Mazodier rapòrta dins aqueste numèro, es una mòstra clara de çò que se pòt far. Cal pas que siá solament un cas isolat mas, al contrari, cal que se generalize dins las seccions que n'an la possibilitat e la volontat e, encara mai, seriá vertadièrament necite que l'IEO tot portès l'idèa per ne far un dels sos aisses estructurants fòrts. Poiriam discutir longtemps mas, per far cort, dins la nòstra societat que l'occitan i es gaireben totalament absent (çò qu'es una rompedura sens precedent dempuèi mai d'un millenari), cal donar lo mai d'escasenças a totes, bèl primièr als joves, de l'ausir e de lo poder far servir. Las generacions passadas, fins ara, mai o mens, eretèron la lenga sens se n'avisar e, dins las doas o tres generacions precedentas, la recuperacion e la reapropriacion se podían far d'un biais pro "natural", almens pro simple, en tot reactivant unes remembres, per exemple. Ara, per malastre, es pas mai lo cas e qui ditz que, en mai, per qualqu'un qu'a pas jamai ausit la lenga dins son entorn, anar cap a ela (disi pas, i tornar), pòt èsser un objectiu?

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

n°

L'AG de Juèsa (8-9-10 de mai de 2026) Un moment clau de reservar

Mapa suplement a
Aicí e Ara - 1981

Sus aquel sicut es de senhalar e felicitar lo programa de sensibilizacion a l'occitan que se met en plaça dins una part de Vivarés, après decennis d'abséncia totala de l'occitan dins las escòlas. L'Amassada generala de l'IEO, que se debanarà a Juèsa (Joyeuse, en français), los 8, 9 e 10 de mai venents, consacrarà una part de son temps a lo presentar al public (nombrós, es d'esperar) que ja serà present la vesprada del divendres 8 de mai. Aquesta AG serà un moment important que vos cal reservar tre ara. Prepausarà un programa ric, virat cap a la coneissença del país (presentacion de las accions per l'occitan, seria de petitas conferéncias de descobèrta, presentacion de libres, visitas...), mas tanben donarà visibilitat a la lenga amb conferéncia de premsa, inauguracion oficiala, espectacles, fòrum del libre occitan..., en mai de l'incontornable e necessari trabalh mai "administratiu" de tota AG.

Recebut de la declaracion de
fondacion oficiala de l'IEO en 1945
a Tolosa.

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

11 carrièra Malcosinat/rue Malcosinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

Nos i prepausam d'í aviar tanben una soscadissa a l'encòp sus l'IEO, "**L'IEO, 80 ans, e après?**" - question que nos cal pausar de tant que las condicions e la situacion es pas la meteissa ara qu'en 1945 - e sus l'accion panoccitana qu'i esperam poder comptar amb representants de la Val d'Aran e de las Valadas, benlèu de La Gàrdia... Es important qu'í siam nombroses. Es important per totes nosautres, per los qu'organizan, per la seccion que nos aculhís a Juèsa amb estrambòrd, conscienta de l'importància del moment, per la vida de l'IEO, en general. Seria un signe fòrt de l'interès que totas las sòcias e totes los sòcis pòrtan a la nòstra associacion e tanben, a través ela, a la nòstra lenga.

Tre ara, un còp reservadas las datas dins vòstra agenda, demandi a totas las seccions qu'ò vòlgan de se senhalar al secretariat (secretariat@ieo-oc.org) e la coordinacion de l'IEO (coordinacion@ieo-oc.org) per nos informar de lor interès d'èsser presentas, a un moment o un autre, per presentar lors publicacions o simplement lors activitats. D'efièit, lo temps de l'AG de Juèsa comptarem amb un "espaci librariá" o "fòrum del libre", dins una sala bèla ont las seccions e associacions aderentas poiràn téner un taulièr. Cresi qu'es important que i aja monde e que l'AG venga un lòc d'escambis e d'interconeissenças dels occitans de pertot e que torne grellhar, ansin, l'esperit de l'IEO.

Crida a candidaturas per lo Conselh d'Administracion de l'IEO

Un autre punt que ja ne parlèri lo mes passat: l'AG serà lo parat d'elegir dos membres nòus del Conselh d'administracion, en rason de la vacança deguda a doas demissions. Esperam las vòstras candidaturas dins las condicions ja explicadas e que trobaretz tanben dins las paginas seguentas (candidaturas de declarar abans lo 15 d'abril de 2026 a:secretariat@ieo-oc.org). Comptam sus vosautres.

Reforçar e desvolopar lo malhum: una escomesa per l'IEO

Demest l'actualitat de l'IEO, se tindrà lo 2 de febrièr una novèla session de la Conferéncia de las Seccions departamentalas (CSD), moment important d'escambis. Encara un còp, mercegi Estèla Mazodier e Laurenç Boithias per s'encargar de la coordinacion e de l'organizacion d'aqueles rescontres que, cada vètz, s'í debat d'una tematica susceptible de federar totas las seccions. Aqueste còp, se tractarà de las relacions amb los artistas.

Per ma part, rescontrarai los responsables de las seccions departamentalas al cors de divèrses acamps escampilhats pendent lo mes de febrièr - e al delà, se cal -, après aver rescontrat los presidents de seccions regionalas lo 27 de genièr. S'agís de se conéisser

milhor mas tanben d'ensajar d'engimbrar unas accions comunas. Voldriái encoratjar totas las presidentas e totes los presidents de seccions departamentalas de respondre a las sollicitacions de rescontres que, amb mens de la mitat de las seccions que respondon, es pas ges de bon far per avançar totes ensemble. E seriá domatge d'o far pas que, coma seccions de l'IEO, participam totes al meteis projècte. E es domatge, del meteis biais, que totes las seccions ajan pas respondut a la consultacion que lancèrem en agost passat... Pasmens, l'enjòc es màger e, apondriái, los enjòcs son nombroses.

Entre eles, lo burèu de l'IEO a ben pres en compte la question de la cotizacion, subretot de la reparticion de la cotizacion entre los diferents "nivèls" de l'IEO. La question es fòrça complexa e sas implicacions nombrosas, e se pòt pas redusir a una simpla oposicion entre los nivèls que forman nòstra Federacion. Cal ben aver a l'esperit, per exemple, que totes las regions e totes los departaments an pas la meteissa estructuracion al dintre de l'IEO, en particular - mas pas solament - per çò qu'es de l'existéncia o non de cercles occitans afiliats, es a dire cercles que son de seccions locals de l'IEO. D'autra part, l'IEO dit "federal" correspond pas a cap de nivèl administratiu que pòsca èsser son interlocutor e lo pòsca subvencionar: depend totalament de las cotizacions que paga cada sòci. Es una donada que cal pas pèrdre de vista dins la volontat de respondre, tanben, a la demanda legitima de las seccions.

En mai de l'obrador sus la reparticion de las cotizacions que tornam dubrir, n'í a un autre que voldriái metre al davant: lo de l'aumentacion del nombre dels aderents a l'IEO. Mai l'IEO aurà de sòcis, mai serà potent e mai defendrà la lenga e la cultura occitanas. Per ieu, i a aquí una reflexion de fons a menar en tot s'apiejar sus las experiéncias de las seccions. E, d'un agait rapid, sembla ben que la preséncia de cercles occitans locals federats (afiliats) permeta un clar desenvolopament del nombre d'aderents de las seccions departamentalas. Vesèm ben, alara, que ambdoas questions son estreitamente ligadas: un mai grand nombre d'aderents (d'un biais significatiu, solide) permetriá d'entreveire una milhora reparticion de las cotizacions al benefici de totes.

E l'actualitat me permet de clavar aqueste mot en demorant dins lo tèma que veni de desenvolopar. D'efièit, me plai d'anonciar qu'una novèla seccion departamentala de l'IEO es a mand d'espelir: la de Losera, tant val dire de Gavaudan. Es per ieu un gaug e un bon signe que voldriái que se transmetès a tot lo nòstre IEO e que ne poguès aprofitar per entrar dins una fasa de desenvolopament. Cal encara que lo CA valide aquela creacion mas, tre ara, me regaudissi de veire espelir, Zo mai!, seccion de Losera de l'IEO, e espèri que ne poirem rescontrar los sòcis e los responsables a l'AG de Juèsa que m'agradariá que s'í venguèsson presentar. L'escasença s'ò merita.

Patrici Pojada

Crida a candidaturas per lo Conselh d'Administracion de l'IEO

Dos sètis son de provesir al Conselh d'Administracion de l'IEO federal. Lo Conselh d'Administracion de l'IEO federal, elegit a Bordèu l'11 de mai passat, coneguèt doas demissions en junh e setembre.

En conformitat amb los estatuts (*"En cas de vacance, le Conseil d'Administration pourvoit provisoirement au remplacement de ses membres. **Il est procédé au remplacement définitif par la plus prochaine assemblée générale.** Les pouvoirs des membres élus prennent fin à l'époque où devraient normalement expirer le mandat des membres remplacés"*, art. 5), se procedirà al remplaçament dels pòstes daissats vacants l'AG venenta mai pròcha - çò serà la de Juèsa dels 8-9-10 mai de 2026. Per aquò far, fasèm una crida a candidaturas per integrar lo CA per l'annada que ven. La crida a candidatura a paregut al CA tengut lo 19 de decembre de 2025 la faïçon mai corrècta de causir de candidat.a.s, particularament dins la mesura qu'una eleccion parciala del CA es necessària pendent l'AG venenta (cf. l'art. 5 dels estatuts).

Demandam a todas las aderentas e totes los aderents que se voldrián implicar e ajudar l'accion de l'IEO e de son burèu federal d'enviar una declaracion de candidatura amb una letra de motivacion e un petit CV abans lo 15 d'abril de 2026 a secretariat@ieo-oc.org.

Los novèls elegits o seràn per lo restant del mandat, es a dire per un an, fins a l'AG electiva de 2027.

© fòto D. MIR

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

11 carrièra Malcosinat/rue Malcosinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

De destacar...

Lo teatre pels joves de l'IEO de Gard

La fe sens òbra mòrta es, una esperança sens joinessa es promesa a un avenir malsegur. En seguida d'aquesta evidéncia, l'IEO30 se demandèt cossí endralhar d'enfants dins la lenga en defòra de l'escòla ? E d'un biais atrasent, ludic...

En 2016, una pichòta còla de sòcis regents sosquèt al biais de far practicar la lenga a l'oral dins un encastre mens escolar. Foguèt decidit d'organizar un estagi seguit d'una restitution publica qualques setmanas mai tard.

En febrièr l'accion es endralhada. L'estagi dura 3 jorns pendent las vacanças escolaras d'ivèrn. Los estagiaris son preses en carga de 9 oras e mièja a 4 oras e mièja del vèspre e lo repais es tirat de la bialça. Son cada an entre 15 e 25 joves de 8 fins a 14 ans. Per los plan implicar, son los quites enfants qu'escrivon las peçòtas sus un tèma comun. Se despartisson en còlas pichòtas (de 3 a 6) per scenari. Un animator ajuda per l'escritura dels dialògs en occitan e ensaja tanben d'orquestrar e disciplinar lo fuòc de la jovença... Exemples de tematicas : Anonciar una nòta marrida als parents, Faire un espòt publicitari, L'amistat, Los mestiers...

Pendent las activitats comunicam tant que se pòt en occitan, de còps en francés per daissar pas degun de caire. La mescla dels debutants e dels mai confirmats permet una collaboracion entre enfants.

Lo primièr jorn, començam per de pichons jòcs (còrs e votz), puèi desbartassam las idèas dels diferents escenaris creats. Lo segon jorn, acabam l'escritura en començant d'aprene cadun son tèxte. Lo tresen jorn, se trabalha subretot la mesa en scèna. Los ensages son filmats per veire ensems çò que fonciona o que truca. A la fin de l'estagi, cadun se'n torna amb lo tèxte de sa peçòta, per lo trabalhar un pauc mai a l'ostal. Las familhas participan d'un biais spontanèu en prestant d'accessòris o de pichòtas decoracions.

Qualques setmanas puèi, los joves jògan lors peçòtas davant un public de mai o mens 80 personas, pendent una Vesprada teatre d'òc. I propausam a gratis, en mai, diferentas animacions : danças tradicionalas, teatre dels corsas adultes o spectacle jogat

per una còla professional, coma en 2025, **Vira vira** de la *Fabrique sauvage*. Una begudeta e una tombolà permeton de far dintrar quatre sòus. E una altra representacion se debana dins l'encastre de la Jornada Occitana d'una altra associacion.

Es una activitat que compta per l'IEO 30. Tant per l'energia aviada coma pel retorn fòra lo mitan occitan. La premsa locala ne fa lo resson e se'n parla dins las escòlas : es gaireben lo sol eveniment que recampa de familhas de l'escòla bilingua e de la(s) Calandreta(s). La question que se pausa ara es la de la continuitat : quina activitat prepausar als mai grands, los adolescents, per lor balhar encara l'escasença de faire de causas agradivas en lenga ? Podètz agachar lo filmòt presentat pendent los « 80 ans de l'IEO federal » sul siti : <https://www.ieo30.org/ieo-30/>

Estèla Mazodier

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

11 carrièra Malcosinat/rue Malcosinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

IEO Edicions...

La Plega que deviá espelir a la debuta de febrèr aurà un bocin de retard. Es l'escasença de perlongar la soscripcion dusca a la fin de febrèr, e de vos balhar una oportunitat de mai de far la crompa d'aquela plega de qualitat romanesca ! Metéis prètz 50 € al luòc de 61 €, mandadís comprés. Tanlèu recebuts los libres, vos mandarèm lo paqueton ! Los que son arribats prumièrs seran servits prumièrs, sens rire... normal non ? Encara una bona annada a totes, portatz-vos plan !

https://www.ideco-dif.com/ieo_edicions/index.html

Josiana Daunis-Marty
vicepresidenta de l'IEO
en carga de las edicions

L'associacion Zo mai! ven d'espelir en Gavaudan

... amb l'objectiu de se federar a l'IEO e venir la seccion departamentala de Losera.
Tre ara, avèm lo plaser que vos anonciar unas de sas activitats e animacions a venir e, segur, qu'i tornarem !

En febrièr fan la dictada e un estagi, e participan tanben a la setmana de las lengas.
En març e abril participan a un estagi tanben.
Per mai e junh, aprèstan lor *Total Festum* del Pònt de Montverd.

Per mai d'entresenhas:

Espace Jean Jaurès
Rue Morel
48000 Mende
tel.: 06 80 44 72 95
zomai48@protonmail.com

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS
11 carrièra Malcosinat/rue Malcosinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

La Dimenchada de la Prima de l'IEO de Var

Vos en tornarem parlar dins nòstres Ressons, mai vos podètz marcar tre ara ! Se debanarà entre lo 23 e lo 25 de mai de 2026 au Baucet (83)

L'IEO 83 Provença Terra d'òc prepausa una dimenchada immersiva, la prima venenta. Serà creativa (escritura, gravadura sus papier, pòscasts, dança), culturala e amistosa ! De cors de lenga per totei seràn prepausats, segon lo nivèu de cadun per començar cada jornada.

Se debanarà a l'Ostau dei fraires (<https://maisondesfreres-udv.org/>) sota la fòrma d'un estatgi e de seradas dubèrtas en totei.

Prenèm leis inscripcions, tot lo detalh se pòu trobar sus lo siti de l'IEO 83:

<https://ieo83.byethost12.com/ieo83seradas.html>

Mèfi: lei plaças per dormir sus plaça son limitadas.

Entresenhas e inscripcions: ieo83.oc@gmail.com

L'Ostau dei fraires - Lo Baucet

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO

Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

11 carrièra Malcosinat/rue Malcosinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE

www.ieo-oc.org

Venon de crebar l'uòu...

Joan Bodon : Alba d'Occitania

Un document capital, e totjorn d'actualitat, per la compreson de l'òbra de Joan Bodon e l'istòria del movement occitan.

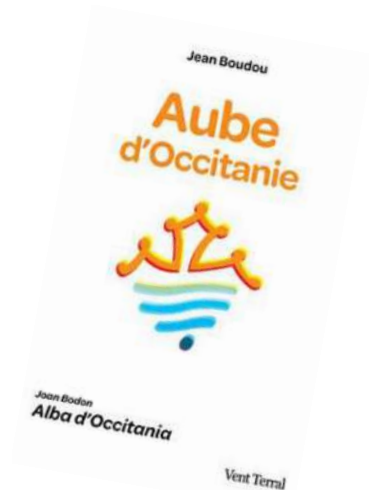
Aqueste recuèlh d'articles del *Bulletin* de la seccion d'Avairon de l'IEO (1964-1969) ilustra l'engatjament de Joan Bodon per la lenga e lo país d'òc.

J. Bodon n'es lo president e lo contributor principal dels catòrze primièrs numèros. I presenta lo movement occitan e pas sonque per la promocion de l'ensenhament de la lenga; mas tanben per la defensa del país, dos ans après la barradura de las minas de La Sala e en plen malestar del mond agricòla, ja d'aquesta epòca. I mena de contèstas sus l'actualitat del moment (minoritats e colonialisme, nacionalisme o federalisme ?) bastissent de responsas argumentadas. I pausa de questions de religion e d'istòria (catarisme, enfarinats) e respond a brutla-mostacha a sos collègas escrivièires avaironeses.

Aprèp la supression de son pòste de regent agricòla barrutaire, lo numèro quinzen del bulletin : Bodon es partit, marca son depart per Argeria ont continuarà d'escriure (*Las Domaisèlas*, *La Quimèra*) fins a son darrièr badalh en 1975.

Entre debats sul regionalisme e sus la societat, porgís una vision totjorn que mai actuala per comprene l'affirmacion culturala e politica d'Occitania.

Vent Terral
Pôle d'activité VAL 81
81340 Valence d'Albigeois

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

11 carrièra Malcosinat/rue Malcousinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

Concors de novèlas...

Lo Lector del Val, associacion de bibliotècas de Lauragués organiza son 28^{en} concors de novèlas. I pòdon participar los escolans de primari, collègi e licèu, tant coma los adultes, en francés o en occitan.

Per se marcar : <https://www.lecteurduval.org/320-reglement.html>

© fòto D. MIR